№ 144. w Piątek dnia 24. Czerwca 1853.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Triest, dnia 21. Czerwca. — W téj chwili przybija statek parowy i przywozi wiadomości z Konstantynopola z dnia 13. b. m. Potwierdza się wiadomość o doręczeniu ze strony rossyjskiéj ultimatissimum. Flota angielska stała przed Dardanelami, a francuska pod Tenedos. Dnia 14. b. m. spodziewano się w Konstantynopolu przybycia austryackiego posła Brucka. Kurs na Londyn stał 120. (D. 6. Czerwca stał 122.)

Paryż, 21. Czerwca. — Pogrzeb nadzwyczajnego posła papieskiego Garibaldego odbył się z wielką okazałością.

Książe Napoleon wyjechał do kąpieli w Dieppe.

Paryż, 22. Czerwca. — Dzisiajszy Monitor donosi: Ministerstwo powszechne znosi się i łączy z ministerstwem spr. wewnętrznych. Przywrócono ministerstwo handlu i połączono z ministerstwem robot publicznych. Maupas mianowany senatorem. Statut domu cesarskiego jest napisany na zasadach cesarskiego statutu z 30. Marca 1806.

Odessa, 11. Czerwca. — Czwarty korpus armii rossyjskiéj stoi w pogotowiu do przekroczenia Prutu; 5. korpus pod jenerałem Lüdersem otrzymał rozkaz do wyruszenia na Izmaiłów. Nad obu korpusami dowództwo otrzymał jenerał Gorczaków. Naczelnym zaś wodzem całéj armii operacyjnéj i floty do niéj dołączonéj jest książe Menżyków.

Berlin, 23. Czerwca. — Naj. Pan raczył udzielić inspektorowi w Charité berlinskiem Kinkeldey, order orła czerwonego czwartéj klassy; organiście i kasyerowi w kolegiace katolickiéj w Szamotułach Józefowi Wyszpolskiemu, organiście Kuhnert w Bockau, poborcyHaertel w Gnichwitz pod Wrocławiem i kantorowi Anders w Diehsa, powszechną oznakę honorową.

Berlin, 22. Czerwca. — Od wczoraj znamy teraz notę dyplomatyczną rossyjską Nesselrodego, którą zamieścił Journal de St. Petersbourg pod dniem 12. Czerwca, (a nota okólna jest z 11. b. m.). Nota ta najlepiéj objaśnia stan rzeczy w sprawie tureckiéj. Odrzuciwszy garnirunek z téj noty i zajrzawszy dobrze co się w niéj znajduje, przekonamy się że dwa fakta, jak dwa słońca jasno występują. Rossya żąda w pewnéj i obowiązującéj formie, czy to za pomocą konwencyi, traktatu, senedu, czy też innéj obowiązującéj ugody, gwarancyi dla tureckich poddanych, będących jednego z nią wyznania, czyli greckiego. Chce wyraźnie upoważnienia do dozorowania, czyli przyrzeczone Grekom przywileje są dochowywane przez rząd turecki, czyli innemi słowy: Rossya chce zaręczonego dozoru nad kościołem greckim w rzeczach religijnych w obrębie cesarstwa tureckiego. Vossa gazeta powiada, że równem prawem mógłby rząd ewanielicki pruski zażądać protektoratu nad protestantami w Rossyi. Trudno przypuścić, aby które państwo drugiemu pozwalało się mięszać do spraw swoich wewnętrznych, bo to otwierałoby pole niezmierne do zaburzeń wewnętrznych i upadku. Cesarz będąc naczelnikiem kościoła greckiego i sąsiadem Turcyi, mógłby rozrządzać bezpieczeństwem i spokojnością państwa tureckiego według upodobania. Porta z własnego natchnienia może udzielać koncessye swoim poddanym, ale nie może bez ubliżenia sobie i wystawienia się na utratę niepodległości swojéj, uważać Rossyi za gwarantkę tych koncessyi a przeto niemoże się żadnym układem obowiązywać do przypuszczania dozoru nad swojemi wewnętrznemi stosunkami, choćby li w obrębie kościelnym. Porta czuła że potrzeba poprawić los chrześcian i uwiadomiła o tem wszystkich przełożonych kościołów chrześciańskich, iż przyrzeczenia i przywileje ich będą ściśle dochowane i niebędzie potrzeba z ich strony reklamacyi.

Drugi punkt bardzo ważny w téj nocie hr. Nesselrodego wyraźnie opiewa, iż nastąpią egzekucia i kroki nieprzyjacielskie, jeżeli Porta nie uczyni zadosyć żądaniom Rosyi. Tym sposobem będzie zmuszona Porta do uległości. Kroków nieprzyjacielskich, czyli obsadzenia księstw naddunajskich nie wywodzi nota rosyjska z żadnych traktatów, ani z układu w Balta Liman. Upoważnienia do kroków nieprzyjacielskich wcale nie wywodzi i pomija całkiem milczeniem. Kwestyą obecną stawia Rosya jako prawo, a każdy opór Porty w téj kwestyi jako zmuszający Rosyą do chwycenia się miecza. Ponieważ dyplomatyczne układy niedoprowadziły do protektoratu nad poddanymi tureckiemi wyznania greckiego, przeto teraz egzekucia ma się rozpocząć od środków przymusowych, wojennych, jakie na początek z obsadzenia księstw naddunajskich płyną. Jeżeli na to principium zezwoli Europa, natenczas zasada protektoratu może być prawie wszędzie wykonywaną. Austrya ujmując się za wygnanymi kapucynami, obsadzi Tessin, Francya reńskie prowincye, biorąc katolików w opiekę, papież Irlandyą uciśnioną, Prussy nadbałtyckie rosyjskie prowincye, gdzie protestantów nawracają na wyznanie greckie. Principium jest jedno, chociaż Rosya uważa je inaczéj, ale ma siłę.

Królestwo polskie.

Warszawa, 19. Czerwca. — Wczoraj rano, zebrani sędziowie wystawy zwierząt gospodarskich, przystąpili do ocenienia dostawionych na tegoroczną wystawę, a w dniu onegdajszym okazywanych na placu na Nalewkach, inwentarzy, i skutkiem tego następujące przyznali premia: Co do nagrody za ogiera krwi czystéj, takowa w tym roku udzieloną nie była, jakkolwiek bowiem ogier Barricade, własność hr. Andrzeja Zamoyskiego, posiadał wszystkie wymagane od konia krwi czystéj przymioty: gdy wskazke zbyt młody wiek jego nie zgadzał się z wskazanym ustawą wiekiem; przeto niemógł być przypuszczony do współubiegania się o nagrodę. Co do nagrody dla ogiera rassy poprawnéj, takową przyznano Young Herodowi ogierowi gniademu, będącemu własnością p. Lasockiego z Brochowa; nakoniec nagrodę trzecią, ogierowi siwemu Nedydy, pana Pawła Cieszkowskiego ze wsi Suchéj. Co do klacz, z tych otrzymała nagrodę Recovera, hr. Ledóchowskiego, po ogierze Recovery, (hr. Andrzeja Zamoyskiego), i po klaczy Koryna ze stada trakińskiego. Pomijamy tu szczegóły o innych dostawionych koniach, albowiem w nrze Kuryera wczorajszego zamieściliśmy wszystkie. To samo rozumie się i o innych gatunkach inwentarza, o których dziś same tylko fakta dotyczące nagród podamy. I tak co do bydła, jakkolwiek pięknemi były: dwie jałoszki p. Fanschawe, buchaj, (orzeł) p. Cieszkowskiego i dwumiesięczny byczek p. Scheffera z Warszawy, i na ogólną zasłużyły pochwałę, któréj także nieodmówili im sędziowie; gdy wszakże wymagane podług ustawy lata, nie zgadzały się z przepisami, przeto do nagród nie mogły być przypuszczone. Jedna więc tylko nagroda za wołu najcięższego i najkarmniejszego, ważącego 1703 funtów, przyznaną została p. Bielskiemu. Nakoniec co do owiec przyznano nagrodę pierwszą za tryki, jednemu z nich pochodzącemu z owczarni chełmskiéj, wżnéj Skórzewskiéj, oznaczonemu Nr. 637. Tryk ten celował nad inne pod względem obfitości wełny, cienkości i równości tejże, oraz pod względem zamknięcia runa, i nadzwyczaj składnéj i pięknéj budowy. Najbardziéj zbliżonym do niego, był tryk Nr. 534. z Woli pękoszewskiéj p. Górskiego, i temu też druga nagroda przysądzona została. Co do macior: pierwszą nagrodę otrzymała maciora Nr. 900. tegoż pana Górskiego; a drugą maciora Nr. 1491. pani Skórzewskiéj z Chełmna. Wczoraj ponowiła się wystawa dla publiczności, pozostawiając ogólne życzenie, aby na rok przyszły jeszcze liczniejszym inwentarzem zasiloną została. Deszcz przerwał szczegółowy przegląd i dostawienie niektórych godnych uwagi zwierząt.

Konie angielskie, czystéj krwi i półkrwi, wychowane w kraju i pochodzące ze stada hr. Andrzeja Zamoyskiego, o przyprowadzeniu których do Warszawy niedawno donieśliśmy, mogą już być widziane w miejscowych stajniach Frascati. Konie te stósownie do życzeń pp. obywateli ziemian, puszczone być mają na losowanie, jak to w r. z. było z kilku innemi tejże rassy końmi.

Dziś i jutro jak zwykle z placu saskiego, kursować będą omnibusy na plac wyścigowy, a to za kopiejek 30 tam i tyleż z powrotem.

Francya.

Paryż, 19. Czerwca. — Ze wszystkich wiadomości nadesłanych z Konstantynopola, a dochodzących do dnia 5. Czerwca, pokazuje się że Turcy na dobre się zbroją i że są do wysokiego stopnia z fanatyzowani. Według Pays marzynarze na Bosforze mają zamiar posprzedawać swoje statki, pieniądze za nie wzięte oddać na skarb sułtański i wstąpić do armii. Oprócz obozu na dolinie Bujukdere, drugi obóz ma być założony na dolinie Hajdar basza pod Skutari w Azyi. Według Patrie naprzód Turcy obsadzą Balkan, a potem linią naddunajską. Omer basza idzie z 20,000 do Balkanu, 80,000 zaś rezerwy z Rumelii już stoi w tych górach. Dla przeszkodzenia wylądowaniu Rosyan na brzegach morza czarnego i obejścia linii bałkańskiéj będzie korpus obserwacyjny ustawiony pomiędzy Warną a Bosforem. Patrie podaje wojsko nieregularne tureckie na 150 do 200,000.

— Jak się dowiadujemy z Toulonu, liczba powołanych tam majtków wynosi 4000.

— Według Patrie spodziewają się cesarza rosyjskiego w Odessie. Constitutionnel twierdzi, że Aristarki nieotrzymał żadnéj misyi, ale całkiem popadł w niełaskę.

— Constitutionnel mówi dzisiaj, że Francia i Anglia zgodziły się na to, aby bronić Turcyi przeciw najściu, zarazem gotowe są załatwić spór w sposób zaszczytny. Rzeczą jest zbyteczną nadmieniać o tém, bo żadnemu z tych mocarstw nie jest przyjemną wojna. Wszystko atoli ma swoją miarę, i szczęściem podobno stanęło na tém, że spokojnie nie będą patrzeć, gdyby Rosya w nadmiarze uroszczeń miała territorium tureckie obsadzić. Stać się to może wtenczas tylko, jeżeli kto będzie rosyjskim stronnikiem, albo zaślepiony zamiłowaniem pokoju pod każdym warunkiem, przystanie na wszystko. Najlepszym tego dowodem jest dziennik Independance, którego artykuły za pokojem bezwarunkowym zradzają u nas wzdrygania ramionami. W rzeczy saméj dziennik ten nie jest tak złym, jak powszechna augsburgska gazeta, która swemi rosyjskiemi artykułami wcale niepodnosi godności narodu niemieckiego. Nie sądzą atoli w ogóle wszyscy, aby Niemcy zgadzali się z artykułami téj gazety.

— Powtarza się pogłoska, że dowódzcy francuskiéj i angielskiéj floty otrzymali rozkaz do przejścia Dardanellów, skoro choć jeden żołnierz rosyjski przekroczy granicę turecką.

— Wczora była rada gabinetowa w St. Cloud, na któréj p. Persigny stanowczo przeciw Rosyi wystąpił, a cesarz zgodził się na jego zdania. Ludwik Napoleon stanowczo gani postępowanie Rosyi, a na przypadek, gdyby Anglia pozwoliła przejść Rosyanom rzekę Prut, natenczas może to pociągnąć zerwanie sprzymierza z Anglią.

— Co się tyczy aresztowań ostatnich, dotyczą one i republikanów i legitymistów. Oskarzają ich o różne przestępstwa, jedni chcieli wykonać zamach na życie L. Napoleona, drudzy zawiązali tajne towarzystwo, inni jeszcze mieli rozdzielać zakazane druki. Sędzia instrukcyjny codzień odwiedza więzienie Mazas i prowadzi śledztwo.

— Semaphore pisze ze Smyrny pod d. 9. b. m., że jenerał Klapka i Liebry ostatniéj niedzieli podali pismo do Reszyda baszy, w którém przyrzekają mu wystawić korpus 30,000 złożony z emigrantów polskich i węgierskich. Dotąd nieprzyjęto tego ofiarowania, ale też go nieodrzucono.

— Chociaż wojna jeszcze niewypowiedziana, przecie zabrano Turkom okręt z niewolnikami i drugi okręt ze zbożem. Przy odejściu pakietbotu z Konstantynopola, mieli Rosyanie wezwać okręt należący do towarzystwa do poddania się, ale że tego nieuczynił, przeto zatopionym został przez dowódzcę jednego brygu rosyjskiego.

— Potwierdza się wiadomość, że Abbas basza egipski całą swą armią i flotę oddał pod rozkazy sułtana. Część floty rosyjskiéj na morzu azowskiem otrzymała rozkaz wypłynięcia do Sebastopola.

— Paryż przepełniony jest teraz robotnikami i prefekci otrzymali rozkaz, aby wstrzymywali od udawania się robotników do Paryża ze swoich departamentów. Tak wydał prefekt departamentu Sarte okólnik do podprefektów i merów w swoim departamencie, w którym daje im instrukcyą, iż wówczas mogą udzielać paszporta do stolicy, jeżeli się wykażą, iż mają fundusz na utrzymanie się tam przez miesiąc.

— Indépendance Belge ogłasza memorandum porty, wręczone 26. Maja reprezentantom Francyi, Anglii, Austryi i Prus w Stambule, z powodu zerwania dyplomatycznych z Rossyą stosunków. Dokument ten brzmi jak następuje: Kwestya miejsc świętych, która stanowiła jeden z głównych przedmiotów missyi księcia Menżykowa, nadzwyczajnego posła rossyjskiego, już załatwiona była w sposób dla wszystkich stron zadawalniający, gdy książe postawił żądania wcale innéj natury, dotyczące wyznania i duchowieństwa greckiego.

Jest to sprawą honoru wielkiéj porty, zachować od wszelkiego naruszenia, czy to obecnie, czy w przyszłości, swobody religijne, równie jak i prawa i przywileje, nadane przez poprzednich sułtanów i przez J. C. Mość dziś panującego, duchowieństwu, kościołom i zakonom tych poddanych swoich, którzy grecką wyznają religią, a tak samo jak nigdy nieprzyniesiono im żadnego uszczerbku, nie podawano również w wątpliwość przyjaznych i lojalnych zamiarów cesarza wszech Rossyi względem w. porty. Wszakże gwarantować obcemu mocarstwu drogą senedu (traktatu), w formie konwencyi, lub przez notę czyli deklaracyą mającą taką samą moc i ważność prawa, przywileje i swobody na rzecz licznéj społeczności porcie poddanéj, chociażby tylko chodziło o religią, służbę bożą i kościół, byłoby to naruszeniem praw niepodległości i zasad rządowych mocarstwa przyjmującego takie zobowiązanie, i niemogłoby to iść w porównanie z ustąpieniami, w dawnych poczynionemi traktatach.

Fakta przedłożone zostały ks. Menżykowi z całą szczerością i lojalnością, a nadto okazano wszelką gotowość do złożenia zapewnień mogących zniweczyć obawy, względem utrzymania wszelkiego rodzaju swobód religii, którą osobiście wyznaje Naj. cesarz wszech Rossyi; ale na nieszczęście niedoprowadziło to do porozumienia się dwóch stron, w. porta mocno ubolewa, że książe posunął się do ostateczności zerwania urzędowych stosunków i opuszczenia swojego stanowiska.

Żadna myśl nieprzyjazna przeciwko rossyjskiemu dworowi nieożywia w. porty; przeciwnie, najgorętszem jéj życzeniem jest ścieśnić więcéj jeszcze jak pierwéj, przez powrócenie urzędowych stosunków, węzły przyjaźni, które jéj są drogie. Dla tego spodziewa się, że J. C. Mość, którego lojalność jest znana, nie zechce wstępować bez powodu na drogę nieprzyjacielską, i że konserwacyjne zasady J. C. Mości; których świat jest świadkiem, niedozwolą mu kroków sprzecznych ze stanowczemi zapewnieniami, jakie złożył dostojnym Europy dworom.

Gdy wszakże faktem jest, że książe Menżykow zerwał stosunki i stanowisko swoje opuścił i gdy od owego czasu w. porta żadnego nieodebrała zapewnienia, jakoby do wojny nieprzyszło, gdy przeciwnie widać ogromne przygotowania wojenne na lądzie i morzu, jakie czyni Rosya w przyległych otomańskiemu państwu prowincyach, w. porta, jakkolwiek żadnych niema nieprzyjaznych zamiarów, widzi się przecież zmuszoną przez roztropność i przezorność, zarządzić pewne przygotowania; i postanowione zostało, że od dziś dnia przedsiewzięte będą środki obronny. W. porta ma nadzieję, że pod tym względem mocarstwa, które podpisały traktat 1841 r. przyznają jéj słuszność.« 12. safer 1269 (26. Maja 1853). (podp.) Mustafa Reszyd.

Anglia.

Londyn, d. 17. Czerwca. — Morning Herald jest wielce niezadowolony z wczorajszego usprawiedliwiania się gabinetu w gaz. Times, i powiada że ono brzmi niemal jakby oskarzanie się siebie samego. Morning Chronicle z ostrożnością objawia zdanie swoje, że Turcya spokojnie znosić niemoże najścia granic swych i posuwania istotnego wielkiéj armii rosyjskiéj naprzeciw Konstantynopolowi. Wojna rosyjsko-turecka byłaby zatem w skutek przejścia przez Prut prawie nieuchronną.... »Czyby wypadek takowy koniecznie do kroków nieprzyjacielskich ze strony Anglii i Francyi doprowadził, zawisło to powiększéj części od obrotu rzeczy; ale za następstwa jakiekolwiek dwór petersburgski sam odpowiedzialnym będzie. Obsadzenie księstw niewiele mniéj czem będzie, jak wypowiedzeniem wojny, i kłopoty teraźniejsze nadzwyczajnie powiększyć by powinno. Po tak znacznem nadwerężeniu europejskiego prawa narodów, po takiéj obrazie sułtana i jego związkowych przedstawiałoby pojednanie z Rosyą daleko większe trudności. Przyjdzie się niezadługo do przekonania, że car jurysdykcyą nieograniczoną we wszystkich sprawach wschodnich sobie przywłaszcza, i zasadom owym prawa międzynarodowego, na których system polityczny narodów ucywilizowanych spoczywa, uznania chce odmówić. Od chwili téj dowiedzionem będzie, że przez bezwzględną politykę zaczepną Rosyi mocarstwa zachodnie każdéj chwili wystawione są na niebezpieczeństwo, iż ujrzą się w konieczności prowadzenia wojny. Jeżeli więc obsadzenie zagrożone księstw naddunajskich do wykonania przyjdzie, wtedy niebezpieczeństwo przesilenia obecnego w stopniu niezmiernym się powiększy. Napad takowy jest, chociaż też mniéj niebezpieczną zaczepką niepodległości i nietykalności Turcyi, widocznym i pośrednim ciosem wymierzonym na Konstantynopol; a pokój europejski mógłby wtedy jedynie przez wspaniałomyślne pobłażanie Francyi i Anglii być utrzymanym — przez ich staranie się usilne, aby rozstrzygnienie mieczem odwrócić, i przez ich równie mądry jak zaszczytny wstręt od walki, któréj skutków dla ludzkości i cywilizacyi żaden dyplomata, najmędrszy nawet, przewidzieć niezdoła.«

— Morning Post przepowiada — ale niewiadomo, czy z jakiegokolwiek upoważnienia urzędowego — że wkrótce usłyszymy o wpłynięciu floty francuskiéj i angielskiéj na Dardanelle. Wtargnienie do Multan tworzy tymczasowo rosyjsko turecki casus belli, niemoże ono bowiem mieć znaczenia innego, jak smusić Turcyą przemocą broni do przyjęcia ultimatum Menżykowa. Anglia i Francya, broniąc flotami swojemi Turcyą, uważać się niebędą za główne strony wojnę prowadzące, wyjąwszy w tym przypadku, jeżeli im car z powodu tego wmieszania się wojnę wypowie; do ostatecznego więc wypadku żadnego rosyjskiego okrętu kupieckiego niezabiorą, ani żadnych innych kroków nieprzyjacielskich przeciw Rosyi nieprzedsiewezmą, ale tylko się na pomoc zbrojną, jakiéjby sułtan mógł zażądać, ograniczą.

— Daily News zapewnia, opierając się na powadze pewnego doświadczonego marynarza, że flota turecka w jak najlepszym jest stanie. Posiada ona cztery okręta liniowe od 80 do 120 dział liczące, dwie potężne fregaty z warsztatów amerykańskich, kilka wybornych parostatków wojennych i znaczną liczbę mniejszych statków. Załoga tych okrętów wykształcona została przez angielskich oficerów. Cała zaś flota zostaje pod dowództwem tureckiego admirała, którym jest b. kapitan angielskiéj marynarki Adolf Slade, bardzo biegły marynarz. Całe usiłowanie jego skierowane było ku temu, aby tureckich majtków wykształcić do doskonałości angielskich, a chociaż usiłowanie to niezostało zupełnym uwieńczone rezultatem, to przecież tyle osiągnął, że flota turecka śmiało mierzyć się może, przy równéj liczbie okrętów, z flotą rossyjską. Turcy bowiem nie są gorszymi majtkami od Rossyan, a jako artylerzyści przewyższają tych ostatnich o wiele. Takież same świadectwo daje flocie tureckiéj kapitan Borlase. Wprawdzie flota rossyjska morza Czarnego, liczy oficyalnie 6 okrętów liniowych, 11 fregat, 12 korwet, 4 brygi, 6 parostatków, 22 kuttery, szonery i t. d. razem 2500 dział, ale i siła zbrojna turecka jest »na papierze« imponująca. Składa ona się z 138,000 wojska regularnego, 138,000 rezerwy, 61,000 nieregularnego i 110,000 kontyngensu posiłkowego, czyli razem 448,000 wojska. Taka siła, byłaby zapewnie dostateczną w wojnie czysto obronnéj.

Hiszpania.

Madryt, 13. Czerwca. — Obsadzenie na nowo posady prezesa trybunału Arrazoli powszechnie oburzyło, a nawet w radzie ministrów dało powód do dyskusyi zaciętéj, tak iż już na przesilenie ministeryalne się zanosiło. Zamiarem Lersundego było, 64letniemu, przez całą Hiszpanią szanownemu Arrazoli zadosyćuczynienie zupełne zjednać, i urząd prezesa mu na powrót powierzyć. Ale takowy rozbił się o silną wolą królowy, t. j. królowy matki, która nienawiścią okropną do męża tego pała, ponieważ, jako doradzca jenerała Narvaeza, przekonał go, że kraj cały, co więcéj Europa wyniesienie dzieci jéj morganatycznych na infantów uważałaby za nieprzyzwoite i zganiłaby. Arrazola więc cofnął się teraz od wszelkiéj służby publicznéj, nawet pensyi ofiarowanéj nieprzyjął.

— Wczoraj na radzie ministrów postanowiono w sprawie dotyczącéj udzielonych przez obydwa ministerstwa poprzednie koncesyi do zakładania kolei żelaznych, aby wszystkie koncesye takowe bez wyjątku unieważnić. Urządzenie kolei północnéj przez odwołanie to łatwiéj przyjdzie do wykonania, gdyż kapitały znaczniejsze krajowe prędzéj teraz w niéj udział wezmą, aniżeli gdyby koncesya przy Salamance była pozostała.

— Dzienniki przez cenzurę zabrane w czasie rządów krótkich ministerstwa Roncali mają teraz być publicznie jako makulatura sprzedane; ważą one około 12,5000 funtów.

Włochy.

Dnia 11. Czerwca przedstawił wielki książe toskański ciału dyplo-

matycznemu swego syna najstarszego, który w tym dniu doszedł pełnoletności, t. j. skończył rok ośmnasty wieku swego.

— Turyńska Opinione wspomina o liście jednym z Florencyi z 12. Czerwca, według którego Guerazzi dnia poprzedniego obronę swoję przed trybunałem zakończył. Część ostatnia mowy jego, w któréj o skołatanym stanie zdrowia swego i śmierci bliskiéj wspomniał, udział widoczny w stopniu wysokim słuchaczów wzbudziła.

Austrya.

Wiedeń, dnia 17. Czerwca. — We względzie stanowiska Austryi w kwestyi wschodniéj krążą wieści najrozmaitsze. Stanowisko, jakie interesa państwa tego jemu przekazują, jest jasnem i dosyć wyraźnem! Jeżeli Austrya Dunaj poświęci, wtedy o misyi swojéj na wschód niepowinna już potem nigdy gadać. Ale wszędzie są niejasne i mętne pojęcia, i tak z niechęci do Anglii, z nieufności do Francyi, z obawy przed Rosyą, z pożądliwości do Turcyi pojawia się mięszanina zdań najróżnorodniejszych. Klezl, zawiadowca internuncyatury w Konstantynopolu, uda się do Wiednia, jak tylko Bruck przyjedzie. Wiadomość podana przez dzienniki niektóre, że Austrya nad granicą swoją południową się zbroi, dotąd się niepotwierdziła. Austrya chętnie od uzbrojeń chce być wolną, gdyż kasy wkrótce pustemi się staną, a w obec teraźniejszych poglosek wojennych pożyczkę tylko pod warunkami bardzo niekorzystnemi zaciągnąć by można.

— Gaz. wiedeńska podaje wykaz stanu papierowéj monety państwa w końcu Maja r. b. który następujące przedstawia cyfry. Najwyższa ilość papierów nie mogąca być przekroczona na mocy obwieszczenia z dnia 15. Maja r. z. wynosi 175 mil. złr. Po umorzeniu z pożyczki zeszłorocznéj 19 milionów, ilość ta nie może przenosić summy 156 mil. złr. Rzeczywista zaś ilość onychże w końcu Kwietnia wynosiła 145,896,367 złr. a w końcu Maja 142,596,198 złr. zatem w ciągu Maja nastąpiło zmniejszenie o 3,290,179 złr. W Lombardzko-weneckich biletach skarbowych było jeszcze 1,031,475 lirów. W dniu 15. Czerwca zostanie umorzonych następnie 3 mil. złr. w skutek postanowień pożyczki z r. 1852. tak, że ilość umorzonych z téj pożyczki papierów wyniesie razem 22 mil. i pozostanie tylko jeszcze 3 mil. do powzięcia z tegoż samego źródła celem dalszego umarzania. W d. 18. b. m. nastąpi znów umorzenie 350,000 złr. w papierkach zdawkowych, co dołączywszy do umorzonéj już ilości uczyni 8,950,000 złr., a wraz z 25 mil. już umorzonemi, razem 34,300,000 złr. z wpływów ostatniéj pożyczki rządowéj.

— Słychać, że zamierzona podróż morska na wschód arcyksięcia Ferdynanda Maksymiliana wstrzymaną została na teraz.

— Tymczasowy pełnomocnik austryacki w Stanbule p. Klezl powróci do Wiednia skoro tamże stanie internuncyusz bar. Bruck.

— Kor. austryacka pisze: Wyjazd księcia Menżykowa z Konstantynopolu i zerwanie przez to stosunków dyplomatycznych między Rosyą i Portą, wywołały demonstracyą zachodnich państw nadmorskich. Tak angielska jak i francuzka flota otrzymały w d. 4. b. m. nakaz złączenia się i obserwowania zbliżając się ku Dardanellom. Czyny te nieomieszkały wywrzeć wpływu na targi giełdowe europejskie. Widzieliśmy szczególniéj w Paryżu spadek $4\frac{1}{2}$ proc. renty na 99, 50. Wszakże przestrach ustąpił już miejsca przyjaźniejszemu usposobieniu, a renta przy wielkiém chwianiu podniosła się do dawnego prawie normalnego kursu swojego. Swobodna i zimna rozwaga nad stanem rzeczy jak takowy istotnie obecnie się znajduje, zdaje się iż zajęła miejsce niespokojnych agitacyi, w czém niektóre dzienniki paryskie doszły do niezwykłego w téj mierze mistrzostwa w ostatnich czasach.

Lubo w ogóle niepodobna zaprzeczyć, że położenie sprawy utrudnia się i zamąca, to przecież nie koniecznie da się usprawiedliwić, iż publiczna opinia zbyt wielkim podaje się obawom, kiedy z drugiéj strony właśnie byłoby obowiązkiem dzienników wyjaśniać, pośredniczyć, uspakajać, i wielkie a ważne okoliczności osobliwie te, które zaręczają utrzymanie pokoju powszechnego podnosić znacząco. Faktem jest wielkiéj wagi, że publiczna opinia w przecięciu niewierzy w naruszenie obecnych stosunków europejskich i powszechnego porządku rzeczy. Pewna również, że tylko stronnictwo rewolucyjne pragnie gwałtownego rozwiązania kryzys, toż samo stronnictwo, które stoi przeciw rządowi francuskiemu z równąż nienawiścią i chęcią burzenia jak i przeciw wszystkim rządom stałego lądu. Spostrzeżenia te, o czem zapewnić możemy, nie uszły baczenia właściwych gabinetów i stanowią wytkniętą drogę ich teraźniejszego i przyszłego postępowania w kwestyi pomienionéj. Gabinet ces. rosyjski wielokrotnie i z niewątpliwą stanowczością oświadczył, iż nie myśli o rozszerzeniu granic swoich kosztem państwa tureckiego, i to oświadczenie wyszłe z ust monarchy, którego wysoka uwaga, zamiłowanie sprawiedliwości i pokoju niedarmo świat podziwia, którego słowo na wsze strony uważanem jest jako nienaruszona świętość, i którego umiarkowania doświadczono już w każdym razie i w obec wszelkich okoliczności, jest bezwątpienia jedną z najpewniejszych rękojmi, któréj skuteczność zdaniem naszém ściśle roztrząsaném wystarczy na wszystkie przypadki jakie zamięszanie teraźniejsze stworzyćby jeszcze mogło. Nietykalność państwa ottomańskiego i zapobieżenie jego upadkowi jest teraz bezsprzecznie pierwszym i przeważnie objawionym interesem mocarstw europejskich. Wreszcie powód obecnych nieporozumień, zdaje się nam więcéj leżeć w formie, w przypadkowym układzie całych poprzednich traktowań niż w samym przedmiocie. Niemożemy i teraz zrzec się nadziei, że rozumne i spokojne środki porozumienia usuną trudności chwilowe. Aby działać w tym rzeczywiście zbawiennym dla powszechności kierunku, gabinet cesarski musi poprzednio poznać do czego jest powołanym a powołanie to niedwuznacznie naznaczoném jest wyraźnie w okolicznościach.

Z Pesztu piszą pod dniem 13. m. b., że rzed austryacki znów wiele koni zakupować każe, tymczasowo podobno 12,000; przytem też dwa nowe pułki jazdy, ósmy dragonów i dwunasty ułanów sformowane będą. Twierdze Temeswar, Arad i Karlsburg naprawiono, w fortyfikacye nowe opatrzono i kompletnie uzbrojono.

Rossya.

Journal de St. Petersburg z dnia 1. Czerwca przedrukował dosłownie i bez żadnéj uwagi artykuł z Journal de Frankfort, w którym powiedziano, że sprawa wschodnia żadnego nie daje powodu do obawiania się wojny, że na słowie cesarza wszech Rosyi polegać należy, że całość Turcyi może być tylko zagrożoną przez rewolucyą, ale nigdy przez gabinety, i że kwestya miejsc świętych uważana być może za załatwioną w sposób dla wszystkich stron zadowalniający. Nie trzeba spuszczać z uwagi, że przedrukowanie tego artykułu nastąpiło w chwili, gdy wiedziano już w Petersburgu o odrzuceniu dalszych żądań księcia Menżykowa i gdy przybycia jego oczekiwano co chwila. Gdyby gabinet petersburgski myślał o wojnie, lub gdyby nawet było jakieś prawdopodobieństwo wypowiedzenia jéj, ośmieliłżeby się półurzędowy dziennik miejscowy, tak przeciwne zamiarom rządowym stawiać twierdzenie? Odpowiedź leży na dłoni.

Turcya.

Z nad granicy multańskiéj, 6. Czerwca. — W trwodze ciągléj zostajemy przed wybuchem wojny. Obawa nasza niestety niejest płonną; gdyż doniesienia nader wiarogodne zaręczają, że pod Skuleni i Leowa nad Prutem mosty stojące zbudowano, że pod Tulczą most przez Dunaj stawiają, że jenerał Lüders z polecenia cara swego wojska pod Leowa, Reni i Dubassar nad Dniestrem ustawione przegląda że cztery szalupy kanonierskie do ujścia Prutu wpłynęły, celem przewiezienia artyleryi pod Leową.

Patrie donosi: mnóstwo mieszkańców greckich z Sporadów ofiarowało porcie w przypadku wojny usługi swoje. Jak wiadomo mieszkańcy wysp owych są wybornymi majtkami.«

Wiadomości handlowe.

Berlin, 22. Czerwca. — Pszenica 62—69 tal. Żyto 52—56 tal. Jęczmień 40—42 tal. Owies 28—32 tal. Groch 52—60 tal. Rzep zimowy 72—70 tal. Rzepik zimowy dito. Siemie lniane 64 tal. Oléj rzepiowy $9\frac{1}{12}$ tal. Oléj lniany $10\frac{2}{3}$ tal. Okowita bez beczki 25 tal.

Szczecin, 22. Czerwca — Pszenica bez pokupu. Żyto 54 tal. Oléj rzepiowy 10 tal. Okowita $14\frac{1}{4}$ tal.

Przybyli do Poznania dnia 23. Czerwca.

BAZAR: Szeliski z Orzeszkowa; Grabski z Rusiborza; Moraczewski z Lennéj góry; Mierzyński z Bytynia.
HOTEL BAWARSKI: Potworowski z Parzęczewa; Otocka z Gogolewa.
POD CZARNYM ORŁEM: Körber z Skubarczewa; Miłkowski z Szczodrowa; Brzeski z Jabłkowa.
HOTEL DREZDENSKI: Dannappel z Tarnowa; bar. Richthofen z Koninka; hr. Bniński z Glesna; Tempelhoff z Skórzewa.
HOTEL PARYSKI: Pałęcki z Kowalewa; Pałęcki z Urbanowa; Bukowski z Budzynia.
POD ZŁOTĄ GĘSIĄ: Hr. Skórzewski i Alkiewicz z Czerniejewa.
HOTEL WIEDEŃSKI: Krzyżanowski z Dzieczmiarek.
HOTEL BERLIŃSKI: Mierosławski z Mierosławic; Gośliński z Grzybowa.
POD BIAŁYM ORŁEM: Albrecht z Babina.
W mieszkaniu prywatném: Mikorski z Brzezia; ul. Berlińska nr. 30; Jasielski z Daków, ul. S. Marcina nr. 19.

dniem o godzinie 11. w miejscu zwykłém posiedzeń sądowych celem podziału sprzedane.

Wszyscy niewiadomi pretendenci wzywają się, ażeby pod uniknieniem prekluzyi zgłosili się najpóźniéj w terminie oznaczonym.

WYWOŁANIE PUBLICZNE.

W depozycie podpisanego Sądu znajduje się Suma 9013 Tal. 1 Sgr. 5 Fen., pochodząca z masy konkursowéj po Księciu Antonim Sułkowskim, z któréj należy się:

1) Xaweremu Wężykowi w Mroczynie pod Kempnem, jedna czwarta część,
2) dzieciom po Andrzeju Wężyku:
 a. Józefie,
 b. Bonawenturze,
 c. Antoniemu,
 } rodzeństwu Wężykom,
 razem jedna czwarta,
3) Konstancyi owdowiałéj Wężyk z domu Wężyk, również jedna czwarta,
4) Maryannie z Wężyków Zarembinéj, jedna czwarta część.

Nazwani właściciele, z wyjątkiem Antoniego Wężyka, w Królestwie polskiem umarli.

Sukcessorowie Antoniego Wężyka są znani, spadkobiercy zaś tych drugich są niewiadomi. Ostatni, albo inni następcy prawni cessyonaryusze z wyż nazwanych i w Królestwie Polskiém zmarłych właścicieli wzywają się przeto niniejszém, ażeby się przed albo najpóźniéj w terminie wyznaczonym na dzień 2. Maja 1854. r. przed południem o godzinie 11. przed Ur. Goedel, Sędzią powiatowym, w tutejszym lokalu sądowym w izbie pod Nr. 9. piśmiennie, albo osóbiście, albo też przez pełnomocników w dostateczną plenipotencyą i informacyą opatrzonych, na których przedstawiamy Ur. Storcka i Ur. Stieblera obrońców prawa u nas ustanowionych, zgłosili i dowody ku ich legitymacyi potrzebne złożyli, w przeciwnym bowiem razie nastąpi ich wykluczenie i wspomniona massa zgłaszającym się sukcessorom lub następcom prawnym, albo w braku takowych fiskusowi przysądzoną i do wolnego zarządu wydaną zostanie.

Leszno w Wielkiém Księstwie Poznańskiém, dnia 11. Czerwca 1853.

Król. Prusk. Sąd powiatowy. Wydz. I.

OBWIESZCZENIE.

Dostawa materyałów piśmiennych dla biór magistrackich na czas od 1. Stycznia 1854. aż do ostatniego dnia Grudnia 1856. r. poruczoną zostanie w drodze submissyi najmniéj żądającemu.

Chęć dostawy mających wzywamy, aby swe podania submissyjne oddali piśmiennie i zapieczętowane z napisem »Submissya na materyały piśmienne« do dnia 28. m. b. przed południem do godziny 12. w naszéj Registraturze.

Warunki są w naszéj Registraturze do przejrzenia.

Poznań, dnia 7. Czerwca 1853.

Magistrat.

Dzieżawa.

Folwark ***Janópol***, obejmujący około 240 mórg roli, ¼ mili od Kostrzyna położonym, w bliskości szosy Warszawskiéj, jest z wolnéj ręki na lat 8, to jest od Sw. Jana 1853. aż do 1861., z inwentarzem żywym i martwym do wydzierzawienia. Termin do wydzierzawienia jest na dzień 29. Czerwca 1853. zrana o godzinie 10téj w ***Janópolu*** wyznaczonym. Warunki dzierzawy będą w miejscu ogłoszone.

Osoba do zarządzania domem lub też za bonę do małych dzieci, stara się o miejsce. Bliższa wiadomość w rynku u Pana Dartsch.

Nauczycielka polka szuka umieszczenia. Bliższa wiadomość u N. Kamieńskiego i Spółki w Poznaniu.

Młodzieniec zacnych rodziców może być przyjętym za ucznia w cukierni Braci ***Vassalli*** przy rynku.

Guwernantka języka francuskiego, niemieckiego i polskiego posiadająca wiadomości nauk przyrodzonych, muzyki, jakoteż różne robótki, stara się o umieszczenie.

Chwaliszewo Nr. 62.

Gotowe rzeczy dla dzieci jakoteż słomianne kapelusze poleca ***H. Schultz***, ulica Fryderykowska Nr. 32., vis-à-vis Landszafty.

Aukcya mebli.

W poniedziałek dn. 27. Czerwca r. b. przed południem od godziny 9. sprzedawać będą przez publiczną licytacyą najwięcéj dającemu za gotówkę w domu Giovanollego przy placu Wilhelmowskim pod Nr. 3. na pierwszém piętrze, z powodu przeprowadzenia się, rozmaite ***pańskie sprzęty***, składające się z dobrze utrzymanych mahoniowych mebli jako to: kanapy, fotele, krzesła wyściełane i z poręczami, stoły, szafy do szkła, do bielizny i garderoby, szyfonierki, komody, umywalnie, stoły do kwiatów, ścienne świeczniki, łóżka z materacami z włósia końskiego, szkła i porcelany i wiele sprzętów, domowych, kuchennych i gospodarskich.

Lipschitz, Król. Aukcyonator.

W rynku pod Nr. 6. jest kram, a na drugiém piętrze mieszkanie od Sw. Jana r. b. do wynajęcia.

Mało używany dobrze zbudowany powóz familijny (Landau) i dwa lekkie półkryte koczobryki, jeden z nich na leżących rysorach, stoją z polecenia do sprzedania upoważnika ***W. Szczepańskiego*** Wielkie Garbary Nr. 4.

Osobom zostającym z nami w stosunkach handlowych uprzejmie donosimy, że nasz dotychczasowy pełnomocnik jeżdżący za naszemi interesami pan A. Grunow wystąpił z handlu naszego.

Moguncya, dnia 19. Czerwca 1853.

Henkell & Comp.

Magazyn ubiorów męzkich
SZYMONA BASCH
w Poznaniu,

stary rynek Nr. 67. obok księgarni Mittlera, poleca swój bogato zaopatrzony skład gotowych ***ubiorów męzkich*** z najmodniejszych i najcieńszych materyj po najtańszych ale stałych cenach. — ***Obstalunki*** będą punktualnie i jak najstaranniéj wykonane.

Zawiadamiam niniejszém Szanownych Protektorów moich, Przyjaciół i Znajomych, iż z dniem dzisiejszym zmieniłem mój lokal, i mieszkam na Wielkich Garbarach w Hotelu »pod Czarnym Orlem. Dalej mam do sprzedania dwa przedmioty wielkiéj wartości dla lubowników rzeczy antycznych, to jest ***zegar grający i flintę z roku 1441.***

Julian Morgenstern.

Na mającą odbyć się w Poznaniu w dniu 27. m. b. wystawę bydła dostawię dwa angielskie tuczne wieprze czystéj krwi. Zarazem zamierzam téj samej rasy ilość do chowu właściwych młodych świń na sprzedaż przesłać, o czém szanownych panów agronomów, którzy sobie świń gatunku tego nabyć życzą, uniżenie uwiadomiam.

Haeuseler,
dzierzawca dóbr Bojanice Hr. Wołłowicza.

Doniesienie.

Cotylko nadesłano mi znów świeże nadsyłki i w tutejszéj okolicy z swych doskonałych własności słynnego

Dra. Borchardta
MYDŁA Z ZIÓŁ

w paczkach opieczętowanych, wszelkie więc zamówienia będą punktualnie z kolei natychmiast wykonane.

Ludwik Jan Meyer,
Nowa ulica.

Od wysokiego Król. Pruskiego Ministeryum koncessyonowana

Pomada na rośnięcie włosów.

Naszemu Panu Rothe udało się przed trzema laty po 11-letniém staraniu wynaleźć pomadę, która służy nie tylko przeciw wypadaniu włosów, ale nawet w sukcessyjnych chorobach tak pomaga, iż zadawnione łysiny w przeciągu 6ciu miesięcy, a najpóźniéj w jednym roku, nowym włosem całkowicie pokryte zostają. Dawniéj mniemano zawsze, iż przy wyłysieniu, korzenie włosów zupełnie znikły, i że nowy włos nigdy wyrość nie może; wykazało się jednak, iż każdy włos ma rozgałęziony korzeń, który dotyka czaszki, w sukcessyjnych chorobach zasychają tylko soki w kanałach pobocznych, które z krwi pochodzą, tak iż korzeń ciągnie tylko pokarmy z skóry, która atoli nie może wydać włosu. — Skład naszéj pomady spodziewać się każe, iż zaschłe soki z pewnością się rozejdą, i nowy pokarm dostanie się w korzenie, a przez używanie 2—3 razy nabędzie skóra usposobienia do wzrostu włosów. — Fabryka zaręcza za skutek, w przypadku nawet, iżby niedoznano takowego w czasie wyżéj oznaczonym, zwróci pieniądze; każdemu zaś z osobna dozwala należytość złożyć dopiero po doznaniu skutku, w tym atoli razie należytość ta wyniesie Tal. 50.

Słojek jeden kosztuje 4 Talary (za pół słojka à 2 Tal., nie daje się gwarancyi, gdyż nie jest zawsze wystarczającym).

Przeciw piegom,

plamom, nieczystéj żółtego koloru skórze, siności na nosie, pozostałym plamom po piegach, polecamy jako najpewniejszy środek, naszą od wielu lat doświadczoną wielokrotnie wodę Lilionezę, któréj w 14 dni doznaje się skutku, w razie przeciwnym pieniądze zwrócą się.

Flaszeczka kosztuje 1 Tal., (za pół flaszeczki po 20 Sgr., ponieważ nie są zwykle wystarczające, nie zaręcza się).

POMADA RUNDINEX
zwana

uwalnia skórę na głowie nie tylko przy codziennéem jednorazowém nacieraniu w przeciągu dni 14 od strupów, ale wzmacnia nawet takową, za co fabrykę również zaręcza, i w razie nieskutkowania zwróci pieniądze.

Cena za słojek 1 Tal.

Aby uniknąć
BÓLU ZĘBÓW,

i pozbyć się wajnsztynu na nich w dni 14, przez co uniknie się cuchnięcia z tychże, daléj na wzmocnienie dziąseł, polecamy jako najpewniejszy środek nasz nowo-wynaleziony proszek na zęby, pudełko po 10 Sgr.

Chiński sposób farbowania włosów,

którym od razu włosy, brwi i brodę trwale czernią się, tak iż można natychmiast takowe mydłem myć, a farba nie puści. — Fabryka zaręcza za skutek, i zwraca w razie przeciwnym pieniądze. Flaszeczka kosztuje 25 Sgr.

Powyżéj wymienionych przedmiotów można dostać w handlu żelaza ***S. J. Auerbacha*** w Poznaniu.

Rothe & Comp.
Berlin dawniéj Kolonia.

ARENA
H. Weitzmanna z Berlina,
w ogrodzie dworca kolejowego.

W Sobotę dnia 25. Czerwca: wielka reprezentacya wyższéj gimnastyki. Otwarcie kassy o godz. 6., początek o 7méj. Od godziny 6. koncert. Bliższych szczegółów udzielą afisze.

H. Weitzmann,
Dyrcktor wielkiéj Areny w Berlinie.

Kurs giełdy Berlińskiéj.

Dnia 21. Czerwca 1853.	Stopa pCt.	Na pr. kurant papierami.	Na pr. kurant gotowizna.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	110	—
dito z roku 1850	4½	—	102⅝
dito z roku 1852	4½	—	102½
Obligi długu skarbowego	3½	—	93
dito premiów handlu morskiego	—	153	—
dito Marchii Elektoralnéj i Nowéj	3½	—	91¼
dito miasta Berlina	4½	—	101½
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowéj	3½	—	100¼
dito Prus Wschodnich	3½	—	97¼
dito Pomorskie	3½	—	99½
dito W. X. Poznańskiego	4	—	104½
dito W. X. Pozn., nowe	3½	—	98
dito Szląskie	3½	—	—
dito Prus Zachodnich	3½	—	96¼
Bilety rentowe Poznańskie	4	100½	—
Louisdory	—	—	$111\frac{5}{12}$
Akcie kolei żelaznéj Starog. Poznańsk.	3½	—	93¾